

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dn. 29 grudnia 1932 r.

783.

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział.Str.

1. Litewsko-niemieckie rokowania handlowe.-
2. Skarga polska przeciwko Litwie?

I.	1.
"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WENWĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

3. Antypolskie nastroje świąteczne w Kownie.-
4. Rezolucje zjazdu Kas Chorych.-
5. Sprawa sądowa biskupa Reinyasa.-
6. Nowa partja b.roska Kwieski.-
7. Kolportaż prasy katolickiej na prowincji.-
8. Ukaranie awanturników niemieckich.-
9. Sprawa ks.Zylińskiego.-
10. Wzrost liczby radjoodbiorców.-
11. Ułatwienia w spłacie długów przez rolników.-

III.	"
"	2.
"	"
"	"
"	"
"	"
"	"
"	"
"	"

X

X

X

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

L i t e w s k o - n i e m i e c k i e r o k o w a n i a h a n d l o - w e. "Siegodnia" /359.XII.32/: Litewskie M.S.Z. przesłało do poselstwa niemieckiego w Kownie opracowany przez siebie program litewsko-niemieckich rokowań handlowych wraz z postulatami litewskimi. W związku z tem pełnomocnik niemiecki niezwłocznie udał się do Berlina dla przedłożenia rządowi niemieckiemu propozycji litewskich.

S k a r g a p o l s k a p r z e c i w k o L i t w i e? "Liet. Žinios" /294.XII.32/: Na międzynarodową konferencję kolejową w Kownie pragnęli również przybyć przedstawiciele polscy. Zwrócili się oni do poselstwa litewskiego w Berlinie, prosząc o wydanie wiz. Otrzymali jednak odpowiedź negatywną i w konferencji udziału wzięść nie mogli. Jak komunikują pisma żydowskie w Polsce, polski minister Spraw Zagr. Beck zamierza złożyć w Lidze Narodów skargę na Litwę.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

A n t y p o l s k i e n a s t r o j e ś w i a t e c z n e w K o w n i e . "Memeler Dampfboot" /304.XII.32/: Na tegoroczne nastroje świąteczne w Kownie wpływała w dużym stopniu kwestja wileńska. Zjawisko to jest tem godniejsze uwagi, że właśnie w ostatnich czasach propaganda antypolska na Litwie już nie ujawniała, a wpływowe głosy odzywały się coraz mocniej za rewizją dotychczasowej polityki wileńskiej. B.minister Finansów dr.Yčas, b.minister Spr. Zagr.dr.Purycki, jeden z najwybitniejszych poetów litewskich Ludwik Gira i inni usiłowali udowodnić, że byłoby bodaj wskazane zmienić litewski punkt widzenia w stosunku do Polski. Jeszcze przed kilku dniami oświadczył leader chrześcijańskich demokratów dr.Bistras, że byłoby wskazane zmienić taktykę polityczną Litwy. Dr.Bistras nie uczynił przytem żadnej aluzji do Polski. Z oświadczeń leaderów partji ludowców, w tej liczbie b.prezydenta państwa dr.Griniusa również wynika, że liudininkowie wykazują skłonność dyskusowania na temat rewizji litewskiej polityki zagranicznej.

Mimo to wszystko próba przedyskutowania zmiany dotychczasowej polityki litewskiej względem Polski wywołała w całym społeczeństwie litewskim silne podniecenie i musiała się rozchwiać. Dla uspokojenia społeczeństwa litewskiego odpowiedzialni i wpływowi politycy litewscy zajęli się w swych enuncjacjach świątecznych niemal wyłącznie sprawą wileńską, dając wyraz niezmiennemu stanowisku litewskiemu w stosunku do Polski. Obok odnośnych wywodów urzędowych w półurzędowym "Liet. Aidas" nabierają liczne artykuły w organie Związku Wyzwolenia Wilna "Musų Vilnius" dużego znaczenia. W artykułach tych sprawa wileńska jest przedstawiana nie tylko, jako problem polityczny, lecz i jako problem religijno-mistyczny narodu litewskiego. Dr.Purycki, który jeszcze w przedostatnim numerze "Musų Vilnius" w całkiem konkretnej formie poddał dyskusji możliwość zmiany polityki litewskiej w sprawie Wilna, oświadcza teraz w świątecznym numerze tegoż pisma, że "żaden Litwin nie poda Polakom dłoni poprzez trupa wileńskiego". Dr.Purycki-Vygandas pisze, że nawiązanie stosunków z Polską nie przyniesie Litwie korzyści ani pod względem narodowo-politycznym ani też pod względem gospodarczym. Nawet po nawiązaniu normalnych stosunków Polacy kontynuowałiby w Wileńszczyźnie swą politykę wynaradawiającą. Polska, jako kraj rolniczy nie mogłaby z Litwy nic importować, podczas, gdy Litwa zostałaby zalana przez towary polskie. Polska nie jest również zainteresowana w spławie drzewa do Kłajpedy, gdyż pragnie rozwinąć port gdyński przez wzmoczenie transportu drzewnego. Poza tem, jeżeli chodzi o odparcie "niebezpieczeństwa niemieckiego", Litwa również by nie mogła oczekiwać od Polski ani poparcia, ani pomocy. Problem wschodni polega dla Niemiec na Korytarzu polskim, a nie na Kłajpedzie. Zresztą Polacy wzamian za niepewne poparcie przeciwko rzekomemu "niebezpieczeństwu niemieckiemu" żądałiby od Litwy całkowitego wyrzeczenia się Wilna. Przez zmianę polityki wileńskiej Litwa pogrzebałaby

swe najpiękniejsze nadzieje. Jest rzeczą godną uwagi, że dr.Puryc-ki szczególnie podkreśla obecnie, że sprawa odzyskania Wilna nie może być porównywana z problemem Alzacji i Lotaryngji, gdyż w sprawie wileńskiej chodzi o stolicę litewską, a przytem spór jest prowadzony pomiędzy dwoma państwami o nierównych siłach. Wobec tego Litwa nie może pójść za przykładem francuskim.

Z enuncjacyj światecznych litewskich mężów stanu i polityków wynika przeto, że stosunki między Polską a Litwą nie doznają,przynajmniej w bliskiej przyszłości, żadnej zmiany. Litwa będzie raczej próbować wyzyskać przyszłych międzynarodowych debatach na tematy wschodnio-europejskie. pomyślną dla siebie decyzję Trybunału Haskiego z 15 października 1931 r. w sprawie tranzytu polsko-litewskiego, według której Litwa ze względu na zobowiązujące umowy międzynarodowe nie jest obowiązana do otwarcia ruchu tranzytowego pomiędzy Wilnem a Kownem.

R e z o l u c j e z j a z d u K a s C h o r y c h ."Socjaldemokratas" /52.XII.32/: 18 grudnia odbył się w Kownie powszechny zjazd Kas Chorych, który się wypowiedział za pełnem ubezpieczeniem socjalnem i przeciwko ograniczaniu praw Kas Chorych-.

S p r a w a s ą d o w a b i s k u p a R e i n y s a ."Rytas" /276.XII.32/:Wyznaczona na dzień 23 grudnia w Sądzie Pokoju w Kozłowej Rudzie sprawa sądowa biskupa Reinysa z powodu kazania antyrządowego, ogłoszonego przezeń w 1931 r. w kościele w Wejwerach została z powodu sędziego odroczonea.

N o w a p a r t j a b . p o s ł a K w i e s k i ? "Rytas" /276.XII.32/:B.poseł Kwieska i b.leader partji liaudininków, który pragnął tych ostatnich pojednać z tautininkami na zasadach ekonomicznych, obecnie studjuje programy różnych partyj zjednoczeniowych, pragnąc stworzyć nową partję pod nazwą "Jedność Włościańska".

K o l p o r t a ż p r a s y k a t o l i c k i e j n a p r o - w i n c j i ."Rytas" /276.XII.32/: Kolportaż prasy katolickiej na prowincji ogromnie się szerzy. W wielu miejscowościach liczba prenumeratorów podwoiła się pomimo kryzysu gospodarczego.

U k a r a n i e a w a n t u r n i k ó w n i e m i e c k i c h ."Rytas" /276.XII.32/: w 1931 r. pastorem w Wierzbołowie został syn pastora taurogskiego Wimmer. Zapowiedział on parafjanom, że odprawić będzie nabożeństwo ewangelickie w językach niemieckim i litewskim. W związku z tem miejscowi Niemcy wszczęli w kościele awanturę i zorganizowali napad na pastora. W wyniku wytoczonej sprawcom napadu sprawy sądowej skazano awanturników wyrokiem marjapolskiego sądu okręgowego z dn.22 grudnia, jak następuje: 7 głównym sprawców na miesiąc aresztu, zaś pozostałych 3-ch na 7 dni.

W z r o s t l i c z b y r a d j o o d b i o r c ó w ."Liet.Aidas" /242.XII.32/:Liczba radjoodbiorców wzrosła w ciągu I półrocza r.b. o 2.677 osób.

S p r a w a k s . Ż y l i ŋ s k i e g o ."Echo"/354.XII.32/:31 stycznia Sąd Wojskowy będzie poraz drugi rozpatrywał sprawę ks.Zylińskiego z Nowego Miasta, oskarżonego o ogłoszenie antyrządowego kazania.

U ł a t w i e n i a w s p ł a c i e d ł u g ó w p r z e z r o l - n i k ó w ."Liet.Aidas" /293.XII.32/: Podpisany został projekt ustawy, mający na celu ułatwienie rolnikom spłaty długów. W myśl nowego projektu dłużnicy, znajdujący się w ciężkiej sytuacji, których gospodarstwo zostało wystawione na licytację, będą mieli prawo prosić na 2 tygodnie przed licytacją odnośnego sędziego pokoju o wstrzymanie licytacji. Sędzia pokoju będzie odrzucał podania w wypadku niewypłacalności dłużnika, ewentualnie w wypadku, gdy suma długów będzie przewyższała połowę wyznaczonej przez inspektora podatkowego wartości gospodarstwa. W innych wypadkach sędzia pokoju będzie licytację wstrzymywał, udzielając 2 do 5 miesięcy czasu dla uregulowania przez dłużnika swych spraw.

